

Sygn. akt III USK 397/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania A. M.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.
o prawo do renty socjalnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 12
maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża skarżącego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 5 grudnia 2020 r., oddalił apelację A. M. od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 20 lipca 2020 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 11 stycznia 2019 r. odmawiającej prawa do renty socjalnej.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik odwołującego się. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na istotne zagadnienie prawne, a mianowicie: czy istnienie orzeczenia uznającego ubezpieczonego za trwale częściowo niezdolnego do pracy od urodzenia jako okoliczności ustalonej w postępowaniu w przedmiocie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, może stanowić podstawę do uznania, iż zachodzą

przesłanki do objęcia świadczeniem z tytułu renty socjalnej w przypadku odmowy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniosł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem przedstawiony przez autora skargi kasacyjnej nie wypełnia znamion istotnego zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że obowiązkiem skarżącego jest wskazanie za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). W końcu niezbędne stają się również wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575).

Po pierwsze, w stanowisku skarżącego brakuje norm prawa materialnego, które mają się składać na istotne zagadnienie prawne. Tego uchybienia nie konwalidują podstawy kasacyjne, gdyż one obecnie nie podlegają badaniu. Po wtóre, zakresy znaczeniowe częściowej niezdolności do pracy oraz całkowitej niezdolności do pracy nie konkurują ze sobą w odniesieniu do przesłanek otwierających drogę do renty socjalnej. Z treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 240) wynika, że prawo do świadczenia przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy, zaś

uprzednie dysfunkcje organizmu (od urodzenia) nie mają samoistnego wpływu na uzyskanie świadczenia, o ile nie doprowadzą do całkowitej niezdolności do pracy. Z tego względu rozwiązanie kwestii, jaką proponuje skarżący może być dokonane (i w sprawie zostało) za pomocą zwykłej wykładni prawa, która – od strony prawnej – nie nasuwa wątpliwości. Z kolei przeżycia towarzyszące bliskim ubezpieczonego oraz ich troski i ciężary w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania osoby dotkniętej dysfunkcją nie mogą w przedmiotowej sprawie uzupełnić brakującego pułapu niezdolności do pracy. Trzeba pamiętać, że renta socjalna jest świadczeniem bezskładowym i finansowanym ze środków budżetu państwa (zob. art. 14 ust. 3 ustawy o rencie socjalnej). Z tego względu ma inny cel i funkcje niż renta z tytułu niezdolności do pracy. Odmowa jednego świadczenia nie uzasadnia przyznania drugiego. W judykaturze przyjmuje się, że dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, by przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (powodująca całkowitą niezdolność do pracy) powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., I UK 240/10, LEX nr 738533). Zatem brak całkowitej niezdolności do pracy tamuje możliwość uzyskania świadczenia, co tym samym przesądza dodatkowo o braku w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Dlatego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. Jednocześnie z uwagi na sytuację zdrowotną odwołującego się i brak prawa do świadczenia, Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia go obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego stronie pozwanej (art. 102 w związku z art. 398²¹ k.p.c.).

a.s.